

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om anmälningsplikt för bortledning av grundvatten från täkter av berg

Er beteckning: M2022/01762

Länsstyrelsens synpunkter på promemorians förslag

Länsstyrelsen i Gotlands län ser begränsade möjligheter att tillämpa förslaget till ny anmälningsplikt för bortledning av grundvatten från bergtäkter. Ett anmälningsförfarande enligt promemorians förslag skulle enligt länsstyrelsens bedömning kunna fungera i vissa fall men vid mer omfattande och tvistiga verksamheter behöva bemötas med ett föreläggande från länsstyrelsens sida om att i stället till mark- och miljödomstolen inlämna en ansökan om tillståndspliktig vattenverksamhet i enlighet med vad som framgår av 23 § 1 st. 2 pt b i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter.

För det fall att ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter genomförs enligt promemorians förslag bör det förtydligas att verksamheten behöver ha haft tillstånd sedan tidigare till såväl vattenverksamhet som täktverksamhet för att omfattas av den nya bestämmelsen. Vidare bör vattenverksamhetens omfattning maximalt vara av samma omfattning som vid tidigare tillståndsprövning.

Skäl till länsstyrelsens bedömning

Reglerna om anmälningsplikt för vattenverksamhet infördes eftersom tillståndsförfarandet för mindre vattenverksamheter upplevdes som onödigt betungande (prop. 2004/05:129 s. 69). Utgångspunkten är därmed att det för mindre vattenverksamheter typiskt sett är tillräckligt med ett förenklat förfarande om verksamheten inte utgör en större påverkan på miljön eller enskilda intressen. Vidare framgår det av prop. 2004/05:129 s. 73 att verksamheter där anmälningsplikt kan anses tillräckligt inte ska vara mer omfattande än att de berörda inte ska kunna antas ha något att invända mot verksamheten.

Av förordning (1998:1388) om vattenverksamhet framgår när kraven på tillståndsprövning kan frångås. I 23 § anges att en tillsynsmyndighet vid beredningen av ett anmälningsärende är skyldig att besluta om de förbud som behövs enligt miljöbalken och att förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd om det behövs med hänsyn till verksamhetens

påverkan på miljön och enskilda intressen. Förslaget att införa anmälningsplikt för bortledning av grundvatten med en övre gräns om 1 100 000 m³/år får anses vara en omfattande vattenverksamhet som generellt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och i så fall vara tillståndspliktig. I promemorian presenteras dock ett bedömningsutrymme som skulle föreligga i 23 § förordning (1998:1388) om vattenverksamhet där tillsynsmyndigheten skulle kunna beakta om det är fråga om en tidigare tillståndsgiven verksamhet, och där påverkan på miljön och enskilda intressen till stor del redan har beskrivits och prövats inom ramen för tidigare meddelat tillstånd. Länsstyrelsen uppfattar att en sådan situation som beskrivs ovan med en tidsbegränsning om tolv månader skulle kunna vara en pragmatisk lösning i syfte att bland annat rädda utrustning för det fall en ny tillståndsansökan försenas ett par månader. Länsstyrelsen bedömer dock att det bedömningsutrymme är mycket begränsat om det som prövats i ett tidigare tillstånd inte är i linje med nu gällande lagstiftning och aktuell rättspraxis, vilket en tillsynsmyndighet måste beakta. Det kan resultera i att tillsynsmyndigheten, trots det föreslagna undantaget, tvingas att förelägga verksamhetsutövaren att söka tillstånd och/eller förbjuda den anmälda verksamheten.

Länsstyrelsen ser att en förändring i linje med promemorians förslag skulle kunna vara tillämpligt för mindre omfattande grundvattenbortledning eftersom det med nuvarande regelverk finns en risk att vattenbortledning görs med hänvisning till undantagsregeln i 11 kap 12 § miljöbalken men där det i efterhand uppdagas att verksamheten påverkat allmänna eller enskilda intressen. Ett generellt anmälningsförfarande för mindre grundvattenuttag skulle kunna ge tillsynsmyndigheten en möjlighet att utreda risken för påverkan innan verksamheterna påbörjas. Länsstyrelsen ställer sig dock frågande till om den nu föreslagna förändringen av förordningen (1998:1388) är rätt sätt att inleda en justering av förprövningsplikten för grundvattenbortledning då den uttagsmängd som föreslås för enskilda bergtäkter utgörs av mycket stora vattenvolymer som svårigen kan genomföras någonstans utan betydande miljöpåverkan i något avseende.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd AnnaMaria Bergholm Söder med vattenhandläggare Ulf Lavergren som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurist Marlene Andersson, vattenhandläggare Peter Landergren och miljöskyddshandläggare Åke Mauritzson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia

m.nm@regeringskansliet.se

alexandra.venander@regeringskansliet.se